

Nr 392.

Av fröken **Hesselgren** och herr **Orgård**, *angående revision av åborättslagen.*

Åborätten är en form av jordupplåtelse, som möjliggör för kapitalsvaga personer att skaffa sig jordbruk utan kapitalutlägg för själva jorden. Enligt åborättslagen erhåller åbon full besittningsrätt av densamma jämte arvsrätt och försäljningsrätt men ej rätt till inteckning av jorden. Man skulle tycka, att en dylik möjlighet till egendomsförvärv skulle erbjuda stora fördelar för den enskilde samtidigt med att staten ej behöver avhända sig sin jord.

Åborättslagen, som tillkom den 4/6 1926, har emellertid kommit till föga användning beroende troligen i första hand på gammal traditionell uppfattning av äganderättens natur men säkerligen också på grund av de invecklade bestämmelserna i lagen. En förenkling av dessa, särskilt när det gäller antalet myndigheter som åbon är underställd, skulle otvivelaktigt öka möjligheterna för åborättens utnyttjande.

Domänstyrelsen har övervakning av den huvudsakliga delen av statlig jordegendom och sålunda även över åborättsinnehavarens jord. Men i lagen har en mängd skyldigheter och befogenheter tilldelats länsstyrelserna, bland annat antagande av åbo och uppbärande av den årliga avgälden. Egnahemsnämnden har dessutom att bevilja lån till byggnader och inventarier. En så komplicerad anordning som denna resulterar lätt i hänvisningar från den ena myndigheten till den andra utan att någondera bär huvudansvaret, och den enskilde har svårt att finna sig till rätta och blir därigenom avskräckt från att använda sig av institutet.

Sedan lagen skrevs, har en hela landet omfattande egnahemsstyrelse tillkommit, som kunde tänkas övertaga länsstyrelsernas befogenheter. Bäst vore utan tvivel, att domänstyrelsen själv toge hand om de uppgifter, som nu ligga under länsstyrelsen, en anordning som dessutom torde komma att förbilliga förfarandet; det gäller ju alltsammans statens egendom. Själva åborättsinstitutet torde vara värt ytterligare omprövning. Lagen har dessutom alltid ansetts ganska svårfattlig och invecklad. En revision och förenkling av densamma skulle säkerligen i hög grad vidga möjligheterna för åborättens användande.

På grund av vad som här anförts hemställes,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om revision av åborättslagen.

Stockholm den 23 januari 1944.

Kerstin Hesselgren.

P. L. P:son Orgård.